

“โครงสร้างของโลกอิสลามในยุคโลกาภิวัตน์ :
พหุภาคีนิยมกับการตั้งรับโลกาภิวัตน์ของโลกอิสลาม”

การศึกษาเรื่อง พหุภาคีนิยมกับการตั้งรับโลกาภิวัตน์ของโลกอิสลาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์และโครงสร้างของโลกอิสลามในยุคปัจจุบัน ตลอดจนวิเคราะห์ถึงแนวทางการรับมือกับกระแสโลกาภิวัตน์ของโลกอิสลามในระดับพหุภาคี และเพื่อประเมินความสามารถของโลกอิสลามในการตั้งรับต่อกระแสกดดันที่เกิดขึ้น การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสารเป็นหลัก ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะเป็นส่วนเสริมหรือส่วนยืนยัน และเป็นข้อสังเกตเพิ่มเติม

ผลจากการศึกษาพบว่า (1) โลกอิสลามที่ประกอบไปด้วยประชากรและประเทศมุสลิมจำนวนมากนั้น มีความหลากหลายทั้งในแง่การเมือง สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โครงสร้างของโลกอิสลามที่สำคัญคือ องค์กรมุสลิม โลกที่สะท้อนให้เห็นถึงความแตกแยกและความมีเอกภาพของโลกอิสลาม ชนกลุ่มน้อยมุสลิม ผู้ลี้ภัยชาวมุสลิม ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ชนกลุ่มน้อยภายในรัฐมุสลิม ความแตกต่างในระบอบการเมืองการปกครองและสถานภาพทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความแตกต่างหลากหลายดังกล่าว แต่ประชาคมมุสลิมโลกก็มีความเชื่อมโยงกันบนพื้นฐานของแนวคิด “ประชาชาติอิสลาม”

(2) โลกอิสลามมีการตั้งรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกใน 2 ระดับ คือ ระดับการตั้งรับจากภายในและระดับการตั้งรับจากภายนอก ในระดับแรก OIC ซึ่งเป็นสถาบันระดับรัฐระหว่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดของโลกอิสลาม ได้พยายามปรับเปลี่ยนองค์กรครั้งสำคัญให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และสนใจที่จะสานสัมพันธ์ด้วยการเสวนาทำความเข้าใจกับตะวันตกมากขึ้น นอกจากนี้ ในโลกอิสลามยังมีการก่อตั้งสถาบันในระดับรัฐและระดับที่ไม่ใช่รัฐขึ้นอีกมากมาย ส่วนในระดับที่สองรัฐอิสลามบางรัฐก็ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสถาบันพหุภาคีระดับโลก โดยหวังที่จะได้รับประโยชน์ในการเข้าร่วมกับสถาบันเหล่านี้

(3) โลกอิสลามยังไม่มีประสิทธิภาพในการที่จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพได้มากนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากหลาย ๆ ปัจจัย แต่ปัจจัยที่สำคัญ คือ โลกอิสลามยังไม่สามารถรวมกันเป็นหนึ่งเดียวได้ โลกอิสลามถูกกระแสโลกาภิวัตน์เข้าแทรกซึมอย่างลุ่มลึก สถาบันรัฐส่วนใหญ่ในโลกอิสลามยังอ่อนแอ และภายในรัฐอิสลามด้วยกันก็ยังคงมีปัญหาความขัดแย้ง ความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างกันอยู่

**“Structure of Islamic World in Globalizing Era :
Multilateralism and Islamic World’s Response to Globalization”**

The objectives of this research are; to study the nature and structure of Islamic World in contemporary globalization era; to analyse the approach of the Islamic World in dealing with the rising of globalization at the multilateral level; to evaluate the ability of Islamic World to cope with the pressures of globalization. This study is a descriptive research, which used mainly the documentary research methods in collecting data. However, the information collected from the interview was just a supplementary part of the study.

The findings of this study are (1) the Islamic World, that compose of a huge population and a number of countries, is very diverse in terms of politics, social, cultural and economics. The important of nature and structure of Islamic World in the contemporary World are; Muslim World organizations that reflected the unity and fragmentation of Islamic World; Muslim Minorities; Muslim Refugees; the diversity of culture; internal minorities in Muslim states; differences in diversity and economic status. However, despite such differences, the World Muslim communities are linked together under the religious concept of “Islamic Ummah”

(2) The Islamic World has responded to the globalizing changes at both internal and external levels. At the internal level, the Organization of Islamic Conference tried to adjust its own institution according to the changing world and attempted to create a dialogue with the West. A part from that, the Islamic World has established many non governmental and governmental institutions. At the external level, some Islamic states have joined other non-Islamic multilateral globalizing institutions in order to gain a benefit from them.

(3) The achievements mentioned above have increased the ability of the Islamic World to cope with some aspects of globalization, but they have not been effective in bringing a qualitative change so much due to many factors including; the Islamic World is not a homogeneous entity; its deeply penetrated by powers of globalization; the weakness of most Muslim state institutions; and rivalries and conflict among Muslim countries over regional leaderships and territorial issues.